

ЛВВІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ДНТ «ЛВВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО»

Кафедра українознавства та філософії

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ

Українське лікарське товариство у Львові

Фундація ім. Юрія Липи

Лікарський клуб імені Івана та Юрія Лип

Українського лікарського товариства у Львові

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Лікарська комісія

ІНСТИТУТ НАРОДОЗНАВСТВА НАН УКРАЇНИ

ЛВВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

імені ІВАНА ФРАНКА

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

за матеріалами всеукраїнської
мультидисциплінарної наукової
конференції з міжнародною участю

ЮРІЙ ЛИПА: ЯК ДЕРЖАВОТВОРЕЦЬ І ГЕОПОЛІТИК

з нагоди 85-річчя праці
«Розподіл Росії»

Львів, 26 червня 2026 року

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДНТ «ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО»
Кафедра українознавства та філософії
СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ
Українське лікарське товариство у Львові
Фундація ім. Юрія Липи
Лікарський клуб імені Івана Юрія Лип Українського лікарського
товариства у Львові
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
Лікарська комісія
ІНСТИТУТ НАРОДОЗНАВСТВА НАН УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

*з нагоди 85-річчя
праці «Розподіл Росії»*

ЮРІЙ ЛИПА ЯК ДЕРЖАВОТВОРЕЦЬ І ГЕОПОЛІТИК

*Збірник наукових праць
за матеріалами вссеукраїнської
мультидисциплінарної науково-практичної
конференції з міжнародною участю*

Львів - 2026

УДК 342.1 (477):811.161.2:94(477):008

ББК 63.5(4Укр)+81(4Укр)+63.3(4Укр)+71(4Укр)

Юр 64 Юрій Липа як державотворець і геополітик: збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської мультидисциплінарної науково-практичної конференції з міжнародною участю 26 червня 2026 року / наукова редакторка проф. Тетяна Єщенко. Львів: ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького», 2026. 399 с.
ISBN 978-617-8805-00-5

Наукова рада:

д-р хім. наук, професор Лідія Бойчишин;
д-р філол. наук, професор Мар'яна Дружинець;

д-р філол. наук, доцент Оксана Микитюк;
д-р пед. наук, професор Тетяна Хвалибога;
д-р філол. наук, професор Віра Просалова;
д-р істор. наук, професор Олександр Музичко;

д-р філол. наук, ст. наук. співр. Мар'яна Комариця;

д-р екон. наук, професор Йосиф Ситник;

д-р політ. наук, професор Ігор Вдовичин;
д-р психол. наук, ст. дослідник Олена Завгородня;

д-р істор. наук, професор Ігор Тодоров;
д-р філос. наук, професор Віталій Жадько
д-мист-ва, професор Віолетта Дутчак;
д-р філол. наук, професор Володимир Працьовитий;

д-р філол. наук, професор Валентина Школа;

д-р істор. наук, доцент Юрій Митрофаненко

Редакційна рада:

докт. філол. наук, професорка Тетяна Єщенко (наукова редакторка); канд. пед. наук, доцентка Галина Стечак; канд. філол. наук, доцентка Світлана Ягело; канд. наук із держ. упр., доцентка Галина Терешкевич (с. Діогена); канд. філол. наук, доцентка Марта Дрогомирецька; канд. істор. наук, доцентка Віра Мельник; канд. істор. наук, доцентка Наталія Гірна; канд. філософ. наук Петро Гусак, канд. філол. наук Ірина Матушак

Рецензенти:

Степан Павлюк, директор Інституту народознавства НАН України, доктор історичних наук, академік НАН України, професор;

Оксана Микитюк, докторка філологічних наук, доцент катедри української мови Національного університету «Львівська політехніка».

У збірнику наукових праць уміщено матеріали учасників усеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Юрій Липа як державотворець і геополітик», присвяченої 85-річчя праці «Розподіл Росії». Подано розвідки, в яких розглянуто постать Юрія Липи в історичному, культурологічному та філософському аспектах; охарактеризовано міжнародний вимір діяльності та персоніфікаційний аспект творчості письменника-націєтворця, його громадську діяльність та місійне служіння українській нації, національні концепти, світоглядні коди та їхню роль у формуванні колективної пам'яті і національної ідентичності українців. Висвітлено питання духовно-етичної й естетичної аксіосфери митця, проблему збереження та популяризації спадщини письменника як постаті національної пам'яті українців.

Для науковців у галузі українознавства, істориків, культурологів, філологів, лікарів.

Автори несуть повну відповідальність за грамотність поданих текстів, точність наведених фактів, цитат, покликань, статистичних даних, власних імен, оформлення бібліографії, академічну доброчесність. Редакційна рада має право на скорочення матеріалів.

Ухвалила Вчена рада ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» (протокол №6-2026-ВР від 17 червня 2026 року)

© ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького», 2026
© Автори матеріалів, 2026

ЗМІСТ

Передмова.....	6
----------------	---

ГЕОПОЛІТИЧНА ТА ДЕРЖАВОТВОРЧА КОНЦЕПЦІЯ ЮРІЯ ЛИПИ

Бойчишин Лідія Праці Юрія Липи як джерело державотворчих концепцій політичних партій України: макросистемний та інструментальний підходи.....	11
Вдовичин Ігор Державотворча концепція Юрія Липи у сьогоденні.....	16
Іванків Зоряна, Дробінська Наталія Роль Лікарського клубу імені Івана і Юрія Лип Українського лікарського товариства у Львові та Фундації імені Юрія Липи у державотворчих процесах України.....	22
Кучеренко Світлана Публіцистичний контекст створення праці Юрія Липи «Розподіл Росії».....	27
Митрофаненко Юрій Геополітичні погляди Юрія Липи та Ольгерта-Іполита Бочковського в умовах сьогодення.....	35
Музичко Олександр Дороговказом Юрія Липи: розпад Росії в інтелектуальному дискурсі еліти народів Кавказу на початку ХХІ ст.....	42
Подкупко Тетяна Чорне море як простір української державності: від геополітичної практики козацько-гетьманської держави ХVІІ–ХVІІІ ст. до концепції Юрія Липи в праці «Розподіл Росії».....	49
Працьовитий Володимир Стратегічні передбачення Юрія Липи у публіцистичній праці «Розподіл Росії».....	56
Ситник Йосиф Концептуальні засади національних і геополітичних інтересів України у працях Юрія Липи: історичний контекст та стратегія майбутнього.....	62
Стамбол Ігор Український Південь у геополітиці Юрія Липи.....	68
Тодоров Ігор Геополітичні візії Юрія Липи в контексті сучасної російсько-української війни.....	75
Турянця Інна Литовська модель «тотальної оборони» у просторі Балто-Чорноморської безпекової дуги: від геополітичної візії Юрія Липи до сучасної політики стримування Росії.....	81
Циватий В'ячеслав Нова українська дипломатія і міжнародно-політична діяльність Юрія Липи (1900–1944): геополітичний, публічно-інституціональний та соціокультурний аспекти.....	88

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ, ІДЕНТИЧНІСТЬ ТА СУСПІЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ ЮРІЯ ЛИПИ

Біленчук Петро, Кравчук Олександр Формування шляхетного типу характеру особистості як новітня віха розвитку української нації та державотворення: провідна концепція творчості Юрія Липи.....	96
--	----

**ЧОРНЕ МОРЕ ЯК ПРОСТІР УКРАЇНСЬКОЇ
ДЕРЖАВНОСТІ: ВІД ГЕОПОЛІТИЧНОЇ ПРАКТИКИ
КОЗАЦЬКО-ГЕТЬМАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ XVII–XVIII СТ. ДО
КОНЦЕПЦІЇ ЮРІЯ ЛИПИ В ПРАЦІ «РОЗПОДІЛ РОСІЇ»**

Подкупко Тетяна,

кандидатка історичних наук, доцентка,
доцентка кафедри суспільних наук Одеського національного
медичного університету

<https://orcid.org/0000-0003-3947-9656>

У статті досліджується чорноморський вектор зовнішньої та внутрішньої політики Козацько-Гетьманської держави в добу «Руїни» (друга половина XVII ст.) у поєднанні з геополітичною концепцією Юрія Липи, викладеною у праці «Розподіл Росії» (1954). Простежено, як ідея чорноморської орієнтації гетьманів І. Виговського, П. Дорошенка, І. Самойловича та Запорозької Січі, трансформувалася від конкретних дипломатичних кроків XVII ст. до цілісної геополітичної концепції у XX ст. Аналіз міжнародних договорів (Гадяцька угода, Бахчисарайський мир тощо) та козацьких документів показує, що виборювання чорноморських позицій було системним пріоритетом Козацько-Гетьманської держави, а не випадковою дипломатичною практикою. Концепція Ю. Липи постає інтелектуальним синтезом цієї традиції: «береги Чорного моря від Дунаю до Кавказу - натуральні межі України». Такий підхід уможливорює розглядати чорноморську проблему не ізольовано, а в тягlostі від козацької доби до новітньої геополітичної думки.

Ключові слова: чорноморська проблема; Козацько-Гетьманська держава; Запорозька Січ; геополітика; зовнішня політика України; Гадяцька угода; Бахчисарайський договір; Юрій Липа; «Розподіл Росії».

The article examines the Black Sea vector of the foreign and domestic policy of the Cossack Hetmanate during the «Ruin» period (second half of the 17th century) in conjunction with the geopolitical concept of Yuriy Lypa as set out in his work «The Partition of Russia» (1954). The study traces how the idea of a Black Sea orientation — developed by Hetmans I. Vyhovsky, P. Doroshenko, I. Samoilovych and the Zaporozhian Sich — evolved from concrete diplomatic steps

of the 17th century into a comprehensive geopolitical concept of the 20th century. Analysis of international treaties (the Treaty of Hadiach, the Treaty of Bakhchisaray) and Cossack documents demonstrates that the pursuit of a Black Sea position was a systemic priority of the Cossack Hetmanate rather than incidental diplomatic practice. Lypa's concept emerges as an intellectual synthesis of this tradition: «the shores of the Black Sea from the Danube to the Caucasus are the natural borders of Ukraine.» This approach allows the Black Sea problem to be viewed not in isolation but in continuity from the Cossack era to contemporary geopolitical thought.

Keywords: Black Sea problem; Cossack Hetmanate; Zaporozhian Sich; geopolitics; Ukrainian foreign policy; Treaty of Hadiach; Treaty of Bakhchisaray; Yuriy Lypa; «The Partition of Russia».

Вивчення чорноморської проблеми в контексті Козацько-Гетьманської держави набуває особливої актуальності в сучасних умовах. Чорноморський регіон і нині залишається ареною геополітичного протистояння, а розуміння його глибинних історичних вимірів є необхідним для вироблення виваженої стратегії зовнішньої й безпекової політики України. Дослідження показує, що українські державотворці XVII ст., попри роздробленість і внутрішні чвари, ніколи не відмовлялися від ідеї контролю над чорноморськими шляхами як запоруки економічного розвитку та міжнародної суб'єктності.

Показово, що ця ідея знайшла потужне теоретичне осмислення у XX ст. У своїй фундаментальній праці «Розподіл Росії» (1954) Юрій Липа виклав бачення чорноморського питання як незмінного стрижня української геополітики. Його ключова теза: «береги Чорного моря від Дунаю до Кавказу - натуральні межі України» [4, с. 5–6]. Цей висновок спирається на аналіз тяглості від козацького XVII ст. до сучасності автору XX ст.

Мета статті — дослідити роль Чорного моря як ключового простору формування та реалізації української державності, простежити спадкоємність чорноморського геополітичного вектора від практики Козацько-Гетьманської держави XVII–XVIII ст. до його теоретичного осмислення в геополітичній концепції Юрій Липа, викладеній у праці «Розподіл Росії».

Аналіз сукупності доступних джерел уможливає висвітлити ті сенси, що вкладалися в поняття «чорноморська проблема» в

хронологічних межах другої половини XVII ст., а також встановити їхній зв'язок з геополітичною концепцією Ю. Липи, яка досі не розглядалася у цьому порівняльно-історичному контексті.

Юрій Липа у «Розподілі Росії» наголошував на принциповій ролі козацтва як унікального суспільно-політичного явища, що виникло саме на помежів'ї чорноморського простору і боротьби за незалежність: *«В нечувано анархічних часах, зв'язаних з поширенням впливів польської шляхти на Східню Європу, витворили Українці традицію козацтва, піввоєнного, півторговельного лицарства із своєрідним устроєм»* [4, с. 12–14].

Безпосередній вплив Хмельниччини як цілісної епохи відчувався тривалий час. Ще з середини 1650-х рр. І Виговський мав величезний вплив на політику Козацько-Гетьманської держави, зокрема й на спроби розв'язання чорноморської проблеми [3, с. 59–61]. Саме за І. Виговського, передусім у роки, коли він обіймав посаду генерального писаря, вироблявся курс на багатовекторну зовнішню політику, що передбачала використання чорноморського чинника в стосунках з Кримом, Туреччиною і Польщею.

Після Вільненського перемир'я 1656 р., яке підштовхнуло Чигирин до участі в раднотській антипольській коаліції (Швеція, Трансільванія, Бранденбург, Молдова, Валахія), головною метою для Козацько-Гетьманської держави стала протидія агресивній московській політиці. Водночас постало питання про кордони на півдні: виходячи із завдання колонізації до Чорного моря, нагальним стало встановлення мирних взаємин з Кримським ханством [3, 6].

Прийшовши до влади восени 1657 р., І. Виговський одним із зовнішніх пріоритетів визнавав раднотський курс, а також забороняв запорозьким козакам виходити на Чорне море, аби не провокувати конфліктів з турками і татарами [1]. Центральним документом, що відбив погляди І. Виговського на чорноморське питання, стала Гадяцька угода, укладена 16 вересня 1658 р. між Україною, Польщею та Литвою. За першою редакцією угоди, козаки мали право походів на Чорне море: *«Хід на Чорне море усім вільний»* [2, 5]. Проте польський сейм суттєво переформулював цю статтю, перетворивши козацьке право на зобов'язання трьох народів *«відкрити Речі Посполитій вільне плавання Чорним морем»* [1, с. 1–3]. Ця підміна символічно відобразила принципову суперечність між українськими і польськими державними інтересами.

Уряд Ю. Хмельницького намагався діяти обережно, граючи на суперечностях між Московією і Річчю Посполитою *«лякаючи короля царем, а царя королем»* [6, с. 33-34]. За другого гетьманування Ю. Хмельницький активно намагався розв'язати проблему теренових меж з Польщею, прагнув забезпечити доступ до річкових шляхів, що вели до Чорного моря.

Після «Чорної ради» 1663 р. козацьку державу було штучно поділено на Правобережну і Лівобережну з різними гетьманами, що дотримувалися різних геополітичних орієнтацій: Московського царства, Речі Посполитої та Османської Порти [3, с. 26-27]. В цій «війні берегів» чорноморська проблема попри територіальне роздроблення продовжувала відігравати помітну роль як у внутрішній боротьбі старшинських угруповань, так і в зовнішній політиці.

Найбільш послідовну чорноморську стратегію в добу «Руїни» виробив Петро Дорошенко. Він поставив своїм головним завданням об'єднати частини поділеної України, передусім Південну Україну, за допомогою Кримського ханства і Туреччини. Не знайшовши надійних союзників в іншій конфігурації, гетьман прагнув створити з Кримом військову коаліцію, а з Портою укласти угоду про політичний протекторат [3, 6].

Бахчисарайський мирний договір 1681 р. перетворив землі між Бугом і Дніпром на «пустку». Головна його небезпека для розв'язання чорноморської проблеми полягала в турецько-татарському пануванні на Чорному морі та його північному узбережжі. «Трактат про вічний мир» 1686 р. остаточно перевів Січ у російське підданство [1].

Паралельно в Московії розпочиналася власна боротьба за Чорноморський басейн, однак вже проти українських інтересів. Ю. Липа фіксує цей переломний момент: *«Лишень з Петром І-м розпочинає Москва одночасно і боротьбу з шведами і боротьбу з оттоманською імперією за Чорне та Каспійське море. Боротьба ця вдалася лишень частинно, особливо на півдні, але Петро І зіставив певний заповіт. Заповіт був в численних експедиціях дослідників, що їх посилав невтомимий цар»* [4, с. 7].

Ця теза Липи вказує на принципово важливу асиметрію: тоді як козацька держава виборювала Чорне море знизу через колонізацію, торгівлю і дипломатію, а Московія підходила до нього зверху, через завойовницьку логіку імперії.

Гетьман Іван Самойлович дбав про українські державні інтереси, що особливо яскраво відбилось у спробах розв'язання

чорноморської проблеми. Прийшовши до влади 1672 р., він прагнув об'єднати Україну, притягнувши під свою булаву правобережних гетьманів М. Ханенка (1674) і П. Дорошенка (1676), після чого став іменуватись «гетьманом обох сторін Дніпра» [3, с. 114]. І. Самойлович небезпідставно остерігався, що знищення Кримського ханства стане загрозою незалежності України, тому відмовився від участі в «Священній лізі», проте під тиском Москви був втягнутий у не вигідну для Козацько-Гетьманської держави війну з Кримом та Туреччиною.

«В головному можна було б розрізнити: добу передросійську, що кінчається в XVII–XVIII столітті, добу політики царату і врешті третю, що ми в ній знаходимось, яка розпочинається катастрофальною в наслідках системою» – відповідний концептуальний висновок в осмисленні чорноморського питання формулює Ю. Липа [4, с. 8-9].

Саме ця тяглість від козацької *«передросійської доби»* до нового пошуку і є центральною рамкою, в якій слід розуміти чорноморську проблему.

Геополітична концепція Юрія Липи, викладена у «Розподілі Росії», є інтелектуальним узагальненням тієї дипломатичної й військової практики, яку козацька держава виробляла впродовж XVII ст. Ключова думка Липи: *«В останніх десятиліттях завершилась стихійна колонізація Українцями північно-східньої частини Чорноморського басейну. Береги Чорного моря від Дунаю до Кавказу — натуральні межі України»* [4, с. 12].

Це спостереження безпосередньо кореспондує з практикою козацького XVII ст.: і Виговський, і Дорошенко, і Самойлович намагалися саме інституційно, дипломатично закріпити те, що народні маси вже реалізовували стихійно через переселення і торгівлю по чумацьких шляхах.

Ю. Липа також фіксує демографічний вимір чорноморської орієнтації: *«Так само Українці від своїх історичних часів намагалися колонізувати східні береги Чорного моря. В останні сотні літ їм це майже вдалося. Вози переселенців ішли давніми торговельними (чумацькими) шляхами на Дін і на Крим. По відсуненню Кавказьких племен (головно черкесів-адигейців) розпочинається осадництво Кубані»*. [4, с. 78].

Саме цей демографічний процес, який Дорошенко прагнув перетворити на стратегічний здобуток, а Бахчисарайський мир 1681 р. фактично перервав, Липа розглядав як доказ органічного зв'язку України з Чорним морем. Відповідно, він

формулював і геополітичний висновок: *«Другий - Південний осередок, що відповідав би населенню українського народу і взагалі Північно-Східньому басейнові Чорного моря. Центр його експанзії і людности припадав би десь на південь від Київ,а, може ближче промислових осередків Донщини і Північного Кавказу»* [4, с. 56].

Підсумовуючи свою концепцію Чорного моря як геополітичного простору, Ю. Липа наголошував: *«Для молодих енергійних народів Чорноморського басейну єдині можливі дороги до великої будучини. Саме Чорне море — це є внутрішнє озеро для Чорноморських народів. Саме лучбове удогіднення, що дає це море є дуже важним чинником для об'єднання їхніх зусиль»* [4, с. 58].

«Головним же змістом цієї експанзії через Іранський поміст може бути тільки одно: шукання природних доріг виходу для продуктивних сил України, Кавказу і інших Чорноморських країв» [4, с. 61].

Аналіз геополітичної практики Козацько-Гетьманської держави та концепції Юрія Липи уможливає сформулювати такі узагальнення.

По-перше, чорноморська проблема залишалася системним пріоритетом Козацько-Гетьманської держави впродовж усього періоду існування. Вона знаходила відображення у міжнародних договорах, дипломатичних місіях і внутрішньополітичних документах, попри безперервну «війну берегів» і зовнішній тиск з боку Московії, Польщі та Туреччини.

По-друге, різні гетьмани використовували чорноморський чинник по-різному: І. Виговський акцентував на економічному та транзитному значенні Чорного моря і домагався закріплення права виходу до нього в Гадяцькій угоді; П. Дорошенко - на територіальному і стратегічному вимірі, прагнучи побудувати велику коаліцію навколо чорноморського проекту; І. Самойлович намагався відстоювати нейтральний статус Чорноморського регіону, щоб уникнути небажаного підсилення московських позицій.

Попри трагізм «Руїни», ідея чорноморської орієнтації не зникла й перейшла в наступну добу.

Зіставлення козацької чорноморської практики XVII ст. з концепцією Ю. Липи виявляє ключову закономірність: там, де козацька держава діяла стихійно і ситуативно, Липа пропонує системну геополітичну рамку. Це надає концепції «Розподілу

Росії» характеру не лише ідеологічного, а й науково-аналітичного документа, що осмислює уроки козацтва XVII ст.

Отже, Чорне море впродовж історії було не лише географічним простором, а й одним із ключових чинників формування української державності та геополітичної ідентичності. Досвід Козацько-Гетьманської держави XVII–XVIII ст. засвідчує, що українські політичні еліти усвідомлювали стратегічне значення південного напрямку, прагнули контролювати чорноморські комунікації та інтегрувати українські землі до ширшого морського простору. У XX столітті ці історичні традиції отримали концептуальне осмислення у працях Юрій Липа.

Висновки. Отже, між практикою Козацько-Гетьманської держави та геополітичною доктриною Юрія Липи простежується виразна історична й ідейна спадкоємність. Обидва підходи виходять із розуміння Чорного моря як стратегічного середовища існування України, що визначає її політичні, економічні та безпекові перспективи. У цьому контексті чорноморський вектор постає не лише історичною традицією, а й важливим складником сучасного бачення місця України в регіональній та міжнародній системі відносин.

Література

1. ЦДІАК України. Ф. 229. Оп. 1. Спр. 43.
2. Величко С. Літопис / пер. з книжн. укр. мови, комент. В. О. Шевчука. Київ: Дніпро, 1991. Т. 1–2. URL: <http://litorpys.org.ua> (дата звернення 06.06.2026).
3. Гуржій О., Чухліб Т. *Козацька Україна: історія Гетьманської держави (XVII–XVIII ст.)*. Арії, 2023. 368 с.
4. Липа Ю. Розподіл Росії. Нью-Йорк: «Говерля», 1954 (друге справлене видання). Оцифровано: ukrbiblioteka.org. URL: https://mnk.org.ua/media/filer_public/dc/2f/dc2f6b5b-28ef-4292-8952-fcb3b5d31e48/rozpodil_rosii.pdf (дата звернення 06.06.2026).
5. Самовидець. Літопис. Київ: Наук. думка, 1971. URL: <http://litorpys.org.ua> (дата звернення 06.06.2026).
6. Яковлева Т. Руїна Гетьманщини: від Переяславської ради-2 до Андрусівської угоди (1659–1667 рр.). Київ: Основи, 1998. 448 с.

слушно зауважував Юрій Липа. Саме тому навчаємо, виховуємо й готуємо наших дітей до майбутнього життя та щиро пишаємося ними. Пам'ятаємо й навчаємо дітей словами Лесі Українки: «Плач не дав свободи ще нікому, а хто борець — той здобуває світ». Тож стіймо, тримаймо міцно наші ряди, борімося й виховуймо дітей, адже всім нам належить вистояти, перемогти й відбудувати Україну.

Українці Канади підтримують Україну й роблять усе можливе й, здається, навіть неможливе, кожен на своєму місці, щоб наблизити нашу спільну Перемогу. Тож борімося — і поборемо!

Слава Україні! Героям слава!

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Безносюк Юлія, викладачка кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного університету (м. Одеса, Україна).

Біленчук Петро, кандидат юридичних наук, доцент, професор Європейської академії прав людини (м. Київ, Україна).

Бойчишин Лідія, докторка хімічних наук, професорка, професорка кафедри фізичної та колоїдної хімії Львівського національного університету імені Івана Франка, заступниця голови Наукового товариства імені Шевченка (НТШ) (м. Львів, Україна).

Вальнюк Дмитро, аспірант кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ, Україна).

Варипаєв Олексій, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Державного біотехнологічного університету (м. Харків, Україна).

Вергун Андрій, доктор медичних наук, доцент кафедри сімейної медицини, лікар-хірург вищої категорії ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького», професор НМД ТУСО та БЗВП Львівського торговельно-економічного університету, Почесний Академік Академії Прикладних Наук, Академік Академії Науковців України (м. Львів, Україна).

Вергун Оксана, кандидатка медичних наук, доцентка кафедри терапії №1, медичної діагностики та гематології, трансфузіології ФПДО ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» (м. Львів, Україна).

Вдовичин Ігор, доктор політичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії політичної науки Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна).

Вознюк Оксана, кандидатка педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри воєнної історії Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів, Україна).

Гдакович Мар'яна, кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри мовної підготовки Львівського державного університету внутрішніх справ (м. Львів, Україна).

Гірна Наталія, кандидатка історичних наук, доцентка, доцентка кафедри українознавства та філософії ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» (м. Львів, Україна).

Грушецька Анастасія, викладачка кафедри іноземних мов професійного спілкування Міжнародного університету м. Одеса, Україна).

Гурмак Василь, професор кафедри монументально-декоративної скульптури Львівської національної академії мистецтв, заслужений діяч мистецтв України (м. Львів, Україна).

Гусак Петро, Philosophiae Doctor, кандидат філософських наук, старший викладач кафедри українознавства та філософії ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» (м. Львів, Україна).

Дідусенко Ганна, головна бібліотекарка відділу краєзнавства Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки імені І. П. Котляревського (м. Полтава, Україна).

Дільна Оксана, кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (м. Львів, Україна).

Дробінська Наталія, докторка філософії, доцентка, заступниця декана медичного факультету № 2 ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» (м. Львів, Україна).

Дружинець Марія, докторка філологічних наук, професорка, професорка катедри української мови та мовної підготовки іноземців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (м. Одеса, Україна).

Дутчак Віолетта, докторка мистецтвознавства, професорка, завідувачка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ, Україна).

Єщенко Тетяна, докторка філологічних наук, професорка, професорка кафедри українознавства та філософії ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького», членкиня Правління Фондації імені Юрія Липи (м. Львів, Україна).

Жадько Віталій, доктор філософських наук, професор (м. Запоріжжя, Україна).

Жукова Анна, докторка філософії у галузі освіти, професорка кафедри іноземних мов Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Асоційована членкиня Ради молодих вчених при МОН України (м. Львів, Україна).

Завгородня Олена, докторка психологічних наук, старша дослідниця, провідна наукова співробітниця лабораторії методології і теорії психології Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України (м. Київ, Україна).

Іванків Зоряна, голова Фундації імені Юрія Липи, очільниця Лікарського клубу імені Івана і Юрія Лип Українського лікарського товариства у Львові, лікарка-епідеміологиня (м. Львів, Україна).

Качмар Марія, кандидатка філологічних наук, викладачка Львівського професійного коледжу прикладного мистецтва та дизайну (м. Львів, Україна).

Кисляк Леся, кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри загальноправових та гуманітарних дисциплін Івано-Франківського інституту «Одеська юридична академія» (м. Івано-Франківськ, Україна).

Комариця Мар'яна, докторка філологічних наук, старша наукова співробітниця, завідувачка відділу Науково-дослідного інституту пресознавства Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника (м. Львів, Україна).

Кравчук Олександр, заступник начальника відділу Департаменту забезпечення діяльності Міністра внутрішніх справ України (м. Київ, Україна).

Кучеренко Світлана, аспірантка кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова (м. Одеса, Україна).

Литвинчук Михайло, ординатор відділення паліативної допомоги КНП «Львівське територіальне медичне об'єднання №2», відокремлений підрозділ «4-а лікарня» (м. Львів, Україна).

Луковенко Ілля, кандидат історичних наук, доцент кафедри гуманітарних наук Національної музичної академії України, доцент кафедри етики, естетики та філософії культури Українського державного університету ім. М. Драгоманова (м. Київ, Україна).

Марко Оксана, ординаторка відділення паліативної допомоги КНП «Львівське територіальне медичне об'єднання

№2», відокремлений підрозділ «4-а лікарня» (м. Львів, Україна).

Матушак Ірина, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри українознавства ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» (м. Львів, Україна).

Мельник Віра, кандидатка історичних наук, доцентка, доцентка кафедри українознавства ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» (м. Львів, Україна).

Mesík Juraj (Юрай Месік), словацький політичний аналітик, автор книги «Агонія імперій» (м. Братислава, Словаччина).

Микитюк Оксана, докторка філологічних наук, доцентка катедри української мови Інституту гуманітарних та соціальних наук НУ «Львівська політехніка» (м. Львів, Україна).

Міносян Андрій, кандидат історичних наук, професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Державного біотехнологічного університету (м. Харків, Україна).

Митрофаненко Юрій, доктор історичних наук, доцент кафедри теорії і методики середньої освіти, Центральнотериторіального державного університету імені Володимира Винниченка (м. Кропивницький, Україна).

Мощинська Оксана, завідувачка відділення паліативної допомоги КНП «Львівське територіальне медичне об'єднання №2», відокремлений підрозділ «4-а лікарня» (м. Львів, Україна).

Музичко Олександр, доктор історичних наук, професор кафедри історії України Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (м. Одеса, Україна).

Обіход Тетяна, кандидатка фізико-математичних наук, доцентка кафедри економіки та соціально-гуманітарних дисциплін Київського університету ринкових відносин (м. Київ, Україна).

Огірко Олег, доктор філософії, доцент кафедри філософії та педагогіки Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені Степана Гжицького (м. Львів, Україна).

Оліферчук Вікторія, докторка біологічних наук, професорка кафедри екологічної безпеки інституту цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

Омельченко Вікторія, кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри української філософії і культури Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Подкупко Тетяна, кандидатка історичних наук, доцентка, доцентка кафедри суспільних наук Одеського національного медичного університету (м. Одеса, Україна).

Поцелуйко Андрій, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії Національного університету «Львівська політехніка» (м. Львів, Україна).

Працьовитий Володимир, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури імені академіка М. Возняка Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна).

Просалова Віра, докторка філологічних наук, професорка, професорка кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Львів, Україна).

Рог Віктор, сержант ДПСУ, прикордонник, громадський діяч, видавець, головний редактор тижневика «Шлях перемоги» (м. Бровари, Україна).

Ситник Йосиф, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту персоналу та адміністрування Національного університету «Львівська політехніка» (м. Львів, Україна).

Стамбол Ігор, кандидат історичних наук, доцент кафедри інформаційних комунікацій Київського університету імені Бориса Грінченка, голова правління Благодійного Фонду імені І. та Ю. Лип (м. Київ, Україна).

Стахів Марія, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри початкової та дошкільної освіти Львівського національного університету ім. Івана Франка (м. Львів, Україна).

Терешкевич Галина (с. Діогена), кандидатка наук із державного управління, доцентка, доцентка кафедри українознавства та філософії ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» (м. Львів, Україна).

Тодоров Ігор, доктор історичних наук, професор, професор кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій Ужгородського національного університету (м. Ужгород, Україна).

Туряниця Інна, кандидатка історичних наук, доцентка кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції

Українсько-угорського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород, Україна).

Фесенко Андрій, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ, Україна).

Хвалибога Тетяна, докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри іноземних мов Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського (м. Тернопіль, Україна).

Циватий В'ячеслав, кандидат історичних наук, доцент, Заслужений працівник освіти України, доцент кафедри міжнародних організацій та дипломатичної служби Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна).

Чуловський Ярослав, заступник головного лікаря з паліативної допомоги КНП «Львівське територіальне медичне об'єднання «Клінічна лікарня планового лікування, реабілітації та паліативної допомоги», ВП «4-а лікарня» (м. Львів, Україна)

Школа Валентина, докторка філологічних наук, професорка, професорка кафедри української та зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства Бердянського державного педагогічного університету (м. Запоріжжя, Україна).

Якубовська Марія, кандидатка філологічних наук, доцентка, голова Конгресу літераторів України (м. Львів, Україна).

Ясіновська Оксана, старша викладачка катедри загального мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна).

Наукове видання

ЮРІЙ ЛИПА ЯК ДЕРЖАВОТВОРЕЦЬ І ГЕОПОЛІТИК

**Збірник наукових праць за матеріалами
всеукраїнської мультидисциплінарної науково-
практичної конференції з міжнародною участю
26 червня 2026 року**

*Перевірку статей на плагіат здійснено за допомогою
ліцензійної програми «Plagiarism Detector Pro», що має електронну
ліцензію 2020022801, версія ядра програми 2941, Система X64 .net
v.4.0.319, Ліцензіатор ScyLine LCC, Plagiarism Detector Pro, ліцензіант
ДНТ «ЛНМУ імені Данила Галицького», користувач програмного
продукту проф. Андрій Вергун, дата надання ліцензії 29.11.1025 р.*

Підписано до друку 26.06.2026 р.
Формат 70х100 ¹/₁₆. Умовн.- друк. арк. 49,075.
Електронне видання

Підготовку та випуск видання здійснено
в ДНТ «Львівський національний медичний
університет імені Данила Галицького»